

Virkir foreldrar - Það eru engir töfrar

Íslenska forvarnarmódelið

Hornafjörður

Margrét Lilja Guðmundsdóttir,

Rannsóknir & greining

Háskólinn í Reykjavík

Ungmennarannsóknir Rannsókna & greiningar

- **Ungt fólk** - rannsóknirnar
 - ✓ Sérhæfing í rannsóknum á ungu fólki 10 – 20 ára
 - ✓ Gögn frá 1992 til 2019
 - ✓ 5. – 7. bekk
 - ✓ 8. – 10. bekk
 - ✓ Framhaldsskóli og utan skóla
 - ✓ Þýðisrannsóknir – allir nemendur
 - ✓ Leiðarvísir í starfi meðal ungs fólks

Lifestyle › Health & Families

Iceland knows how to stop teen substance abuse but the rest of the world isn't listening

In Iceland, teenage smoking, drinking and drug use have been radically cut in the past 20 years. Emma Young finds out how they did it, and why other countries won't follow suit

Emma Young | Tuesday 17 January 2017 | [1 comment](#)

[f Like](#) [pet](#) Click to follow
Indy Lifestyle Online

Independent

The Atlantic

AFP

Guardian

BBC

Mosaic

Huffingtonpost

Hvers vegna rannsóknir?

- Læknavísindi
 - Byggingariðnaður
 - Ferðapjónusta
 - Fiskiðnaður
 - Lyfjafyrirtæki
-
- Líf barnanna okkar – heilsa og líðan

Skyndilausnir – Quick fix

- Byggjum athafnir, ákvarðanir á rannsóknum

Það fylgja engar leiðbeiningar

Foreldrasamstarf

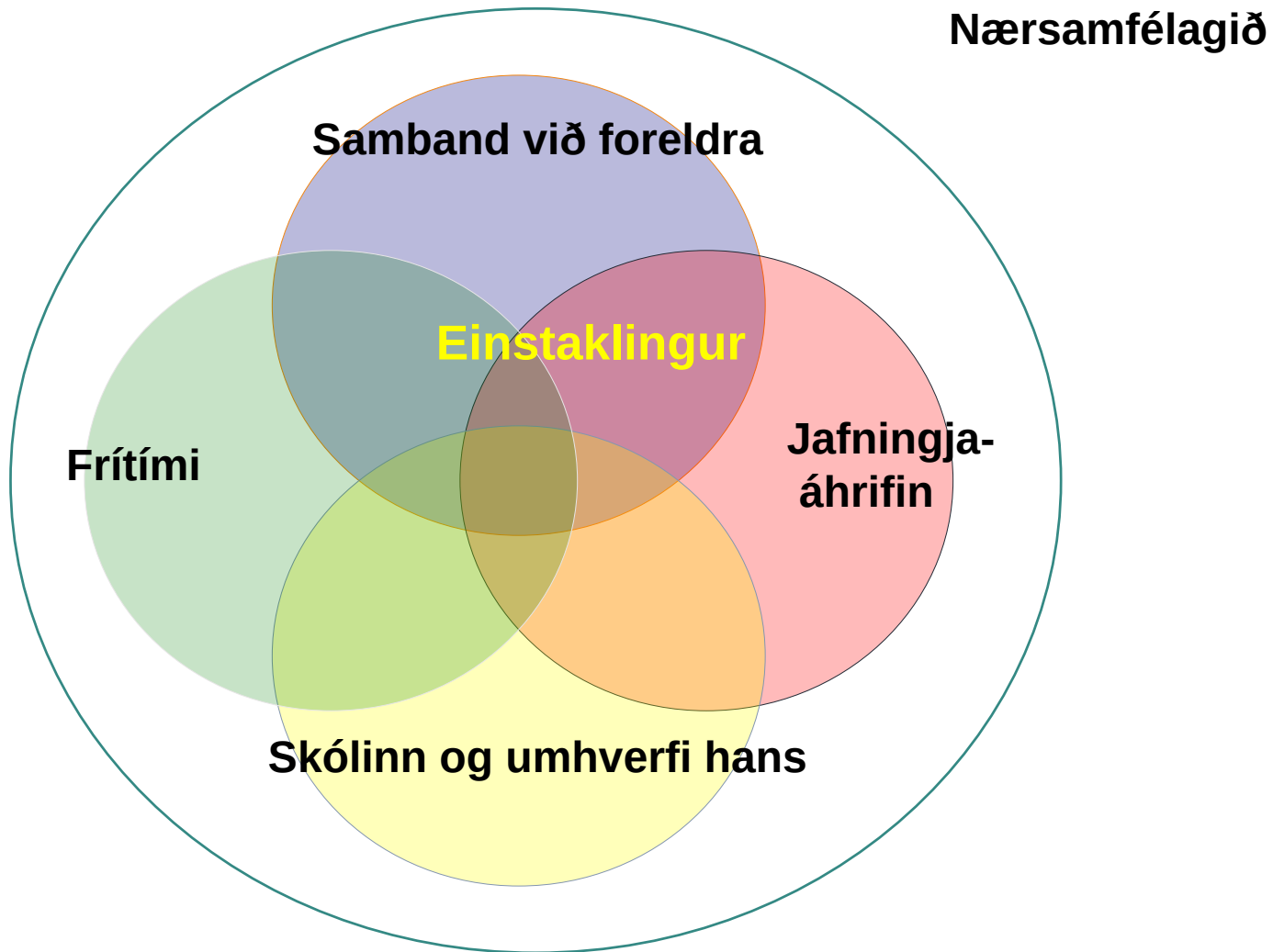
- Hvers vegna mikilvægt...?
- Hvernig tölum við um það?
- Hvað hindrar gott starf?
- Hvað hvetur til?

Forvarnanálgun á Íslandi undanfarin 20 ár

Íslenska módelið

Áhættuþættir

• Jafningjahópurinn

- Eiga vini sem eru í neyslu, reykingar,
- tóbak, áfengi, ólögleg vímuefni

• Óskipulagðar athafnir

- „Hangs“
- Foreldralaus party

Verndandi þættir

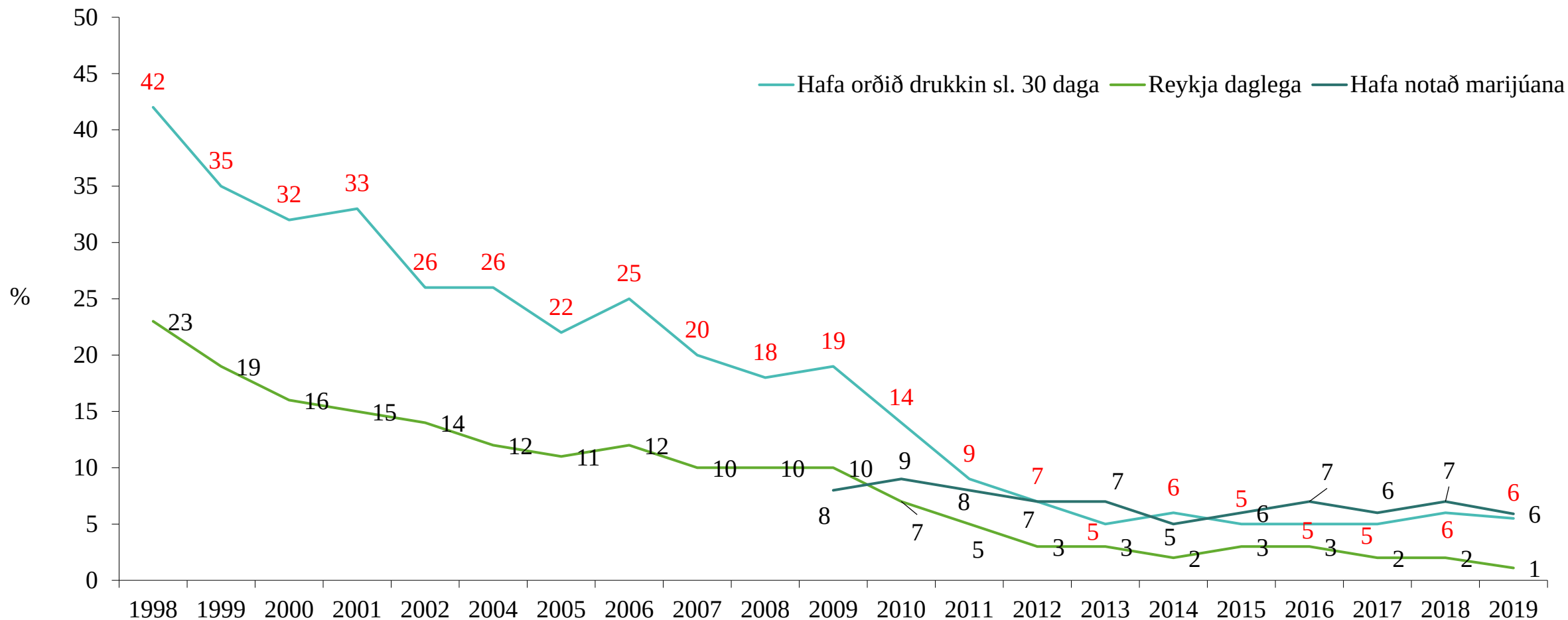
• Skipulagt íþrótta- og tómstundastarf

- Stunda íþróttir með íþróttafélagi
- Þátttaka í starfi félagsmiðstöðva
- Tómstundastarf í skólum
- Tónlistarnám

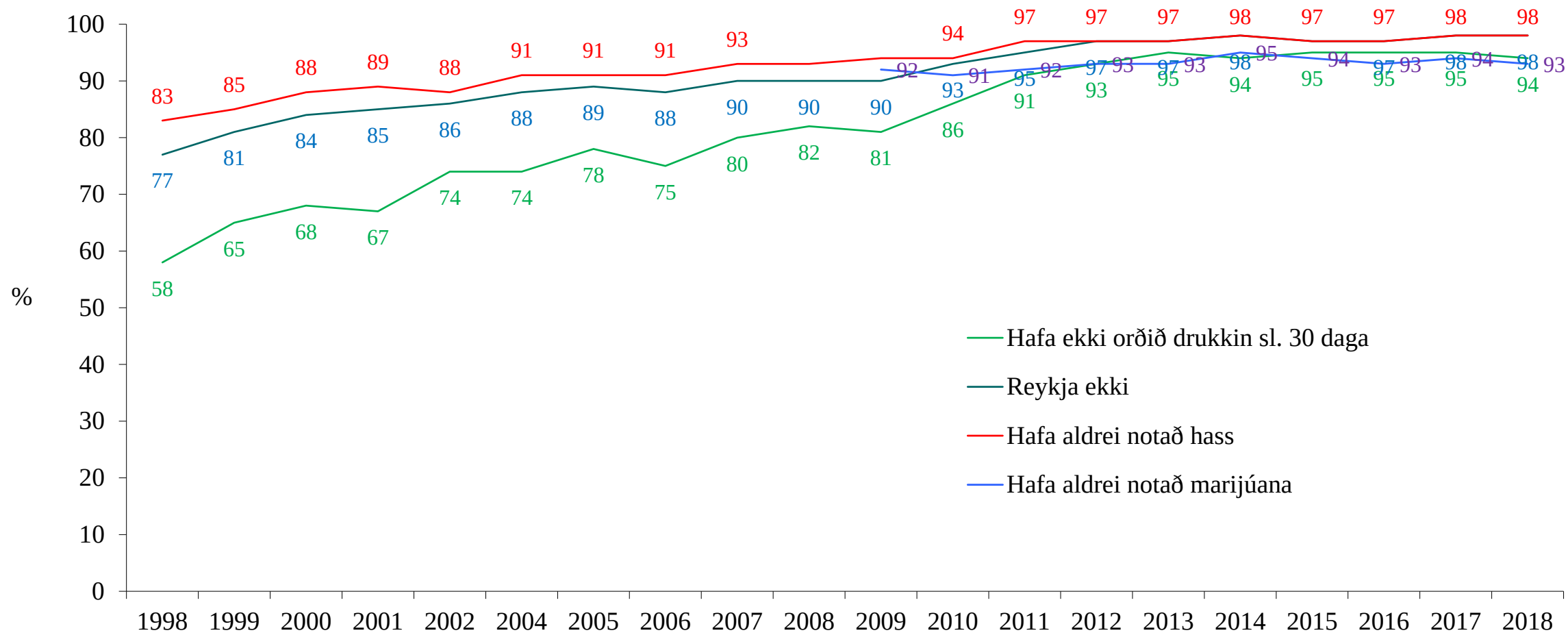
• Foreldrar / forráðamenn

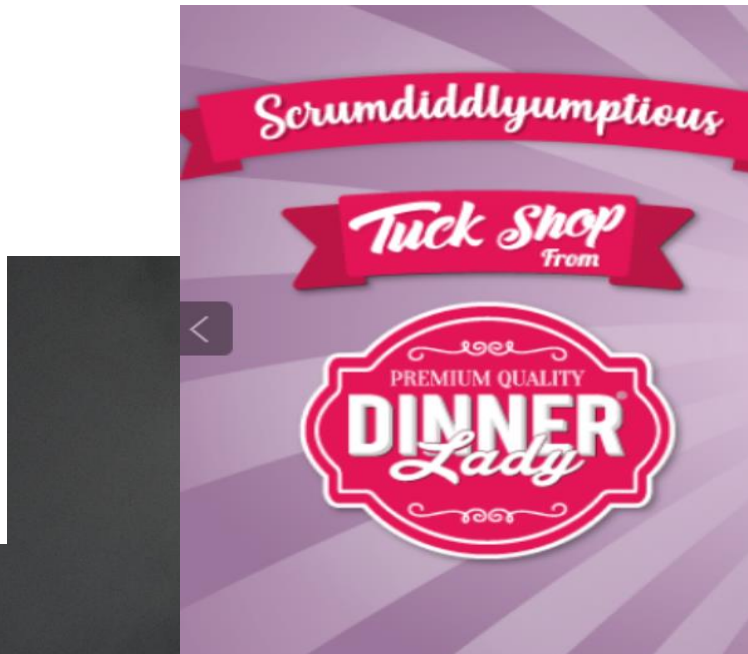
- Stuðningur: umhyggja og hlýja
- Eftirlit: vita með hverjum og hvar ungmenni
- eru á kvöldin og um helgar
- Tíma varið með foreldrum / forráðamönnum

Þróun vímuefnaneyslu meðal 10. bekkinga á Íslandi árin 1997-2019

Yfirgnæfandi meirihluti hefur ekki...

NJÓTTU ÞESS
ÖRUGG GUFA

Tekjur heildsölu Nocco tæpir tveir milljarðar króna

Sunna Kristin Hilmarsdóttir skrifar

🕒 19. september 2019 18:07

👍 Líkar þetta 19

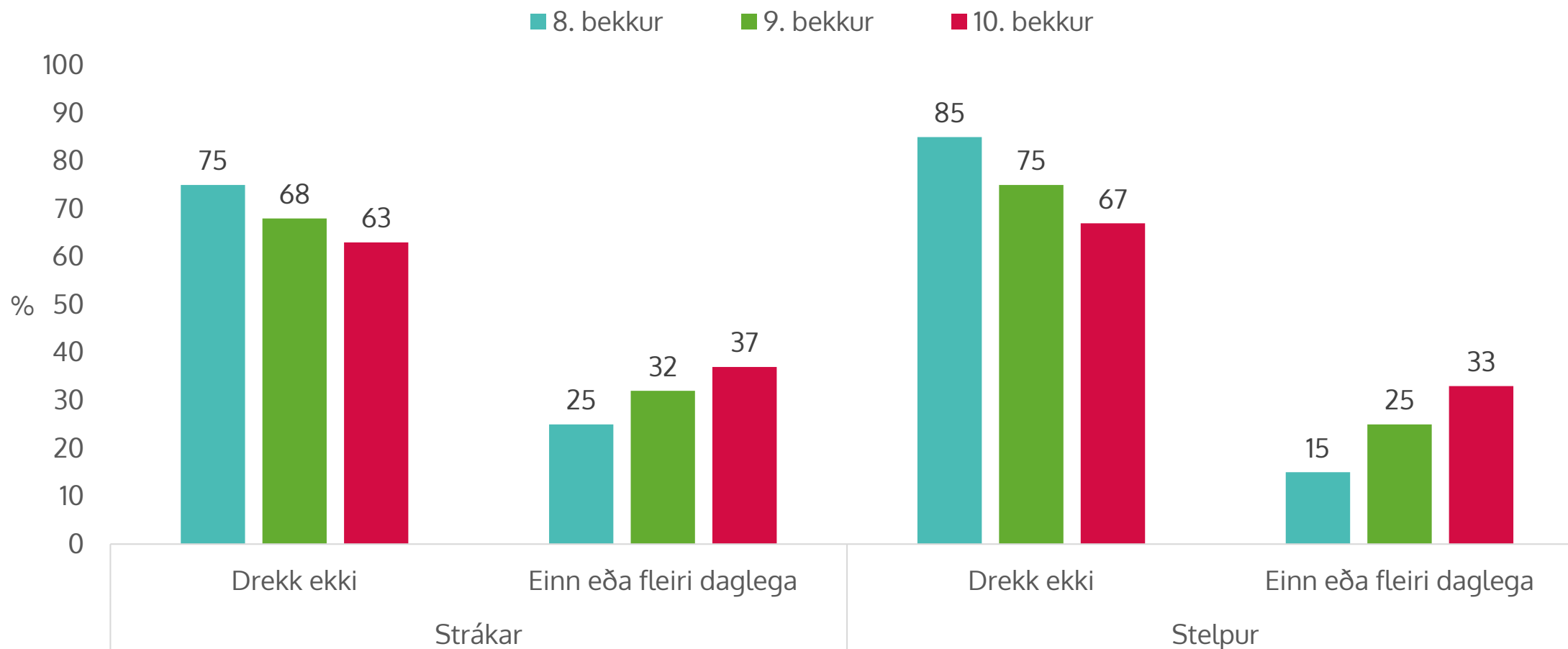

19812403680/

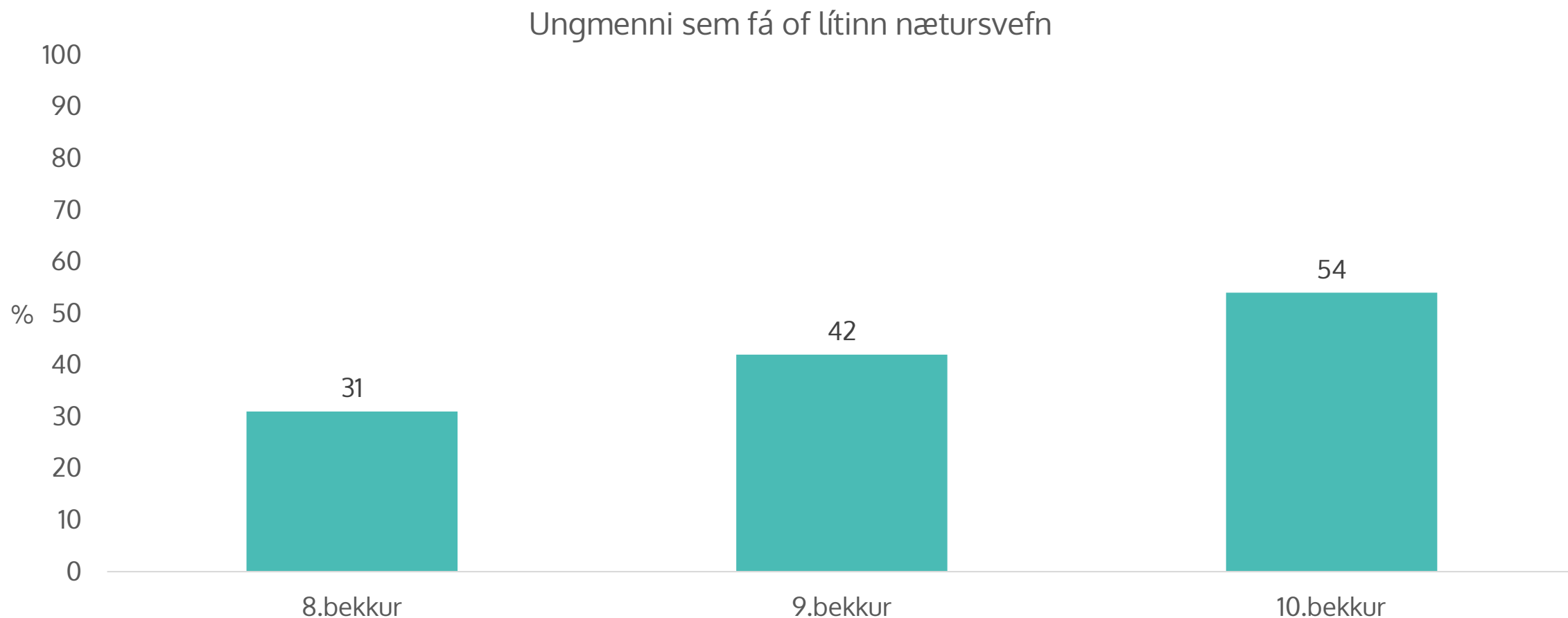

19812403680/

Hversu oft drekkur þú orkudrykki daglega? Greint eftir kynferði og bekk

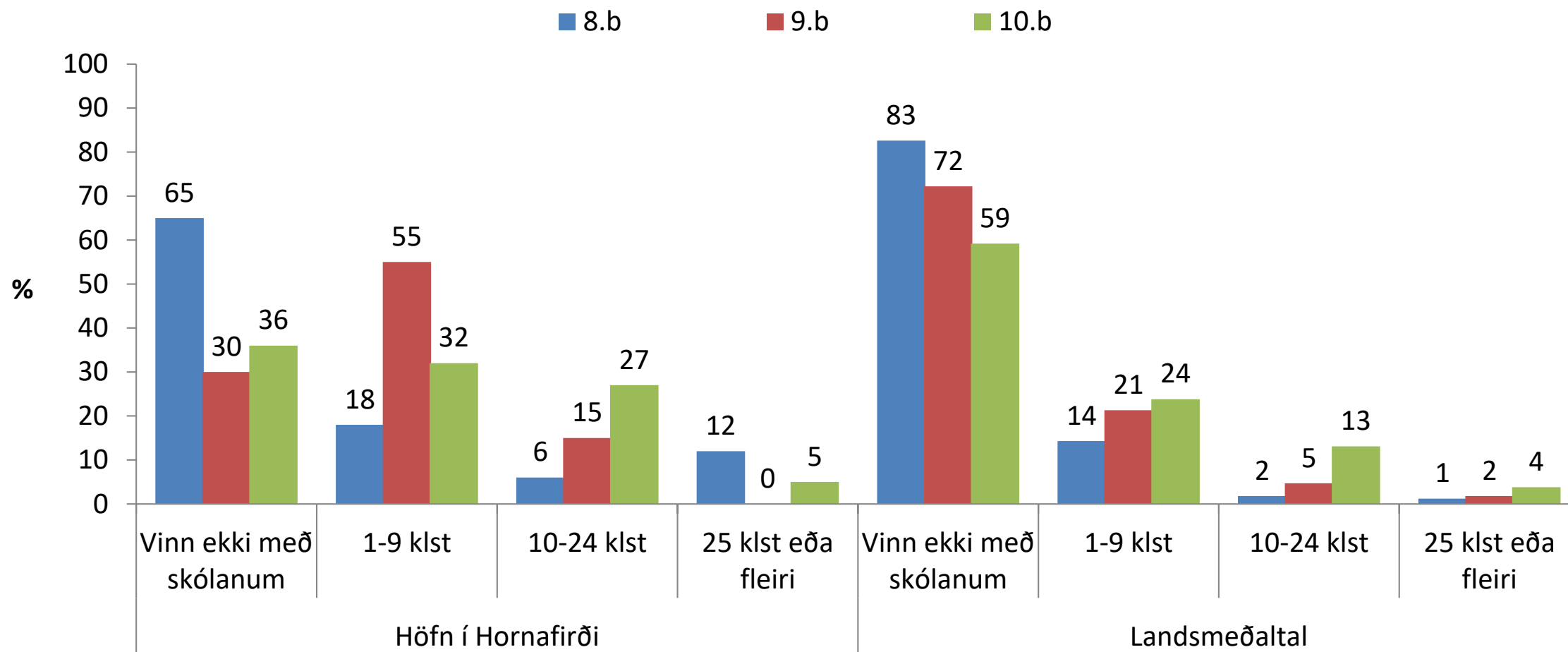
Hlutfall grunnskólanema árið 2018 sem fá ekki nægan nætursvefn, greint eftir bekk.

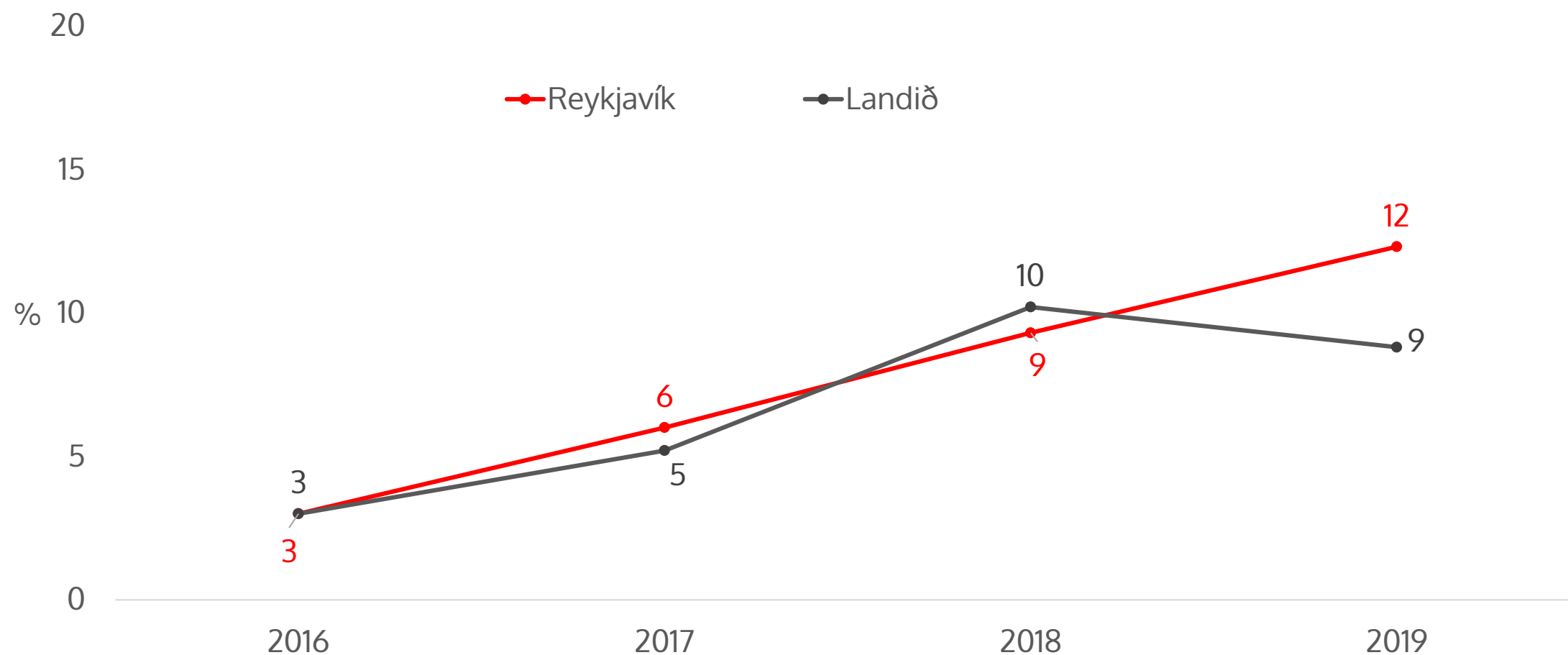
Hvað sefur þú að jafnaði margar klukkustundir á nóttu. Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk, árið 2018

Hvað sefur þú að jafnaði margar klukkustundir á nóttu	Höfn í Hornafirði			Landsmeðaltal		
	%			%		
	8.b.	9.b.	10.b.	8.b.	9.b.	10.b.
meira en 9 klst:	0,0	5,0	0,0	8,1	4,9	2,6
um 9 klst:	17,6	35,0	9,1	25,2	16,8	10,8
um 8 klst:	41,2	50,0	40,9	35,1	36,7	31,8
um 7 klst:	23,5	5,0	13,6	21,1	25,0	32,5
um 6 klst:	11,8	0,0	31,8	7,1	10,5	13,5
minna en 6 klst:	5,9	5,0	4,5	3,3	6,1	8,9

Hvað vinnur þú marga tíma í launaðri vinnu með skólanum á viku? Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk, árið 2018

Dagleg notkun rafrettna meðal nemenda í 10. bekk

Hlutfall nemenda í 5., 6. og 7. bekk sem hafa stundum eða oft fundið fyrir einhverjum af eftirtöldum einkennum síðastliðna sjö daga fyrir könnun

	5. bekkur		6. bekkur		7. bekkur	
	Strákur	Stelpa	Strákur	Stelpa	Strákur	Stelpa
Leiður eða hafðir lítinn áhuga á að gera hluti	6.3%	6.3%	17.9%	30.6%	25.0%	21.6%
Hafðir litla matarlyst	12.9%	15.6%	11.1%	19.4%	23.1%	27.0%
Þér fannst þú einmana	0.0%	6.5%	3.7%	16.7%	23.7%	19.4%
Þú grést auðveldlega eða langaði til að gráta	3.0%	6.3%	7.7%	22.2%	5.0%	18.9%
Þú áttir erfitt með að sofna/sofa	21.4%	20.0%	14.8%	34.4%	25.0%	27.0%

Tími sem strákar og stelpur í 5., 6. og 7. bekk verja að jafnaði í skjátíma á hverjum degi

Spila tölvuleiki

		Strákur	Stelpa
5. bekkur	Engum tíma	0.0%	63.6%
	1/2-1 klst	33.3%	27.3%
	2-3 klst	44.4%	9.1%
	Meira en 4 klst	22.2%	0.0%

		Strákur	Stelpa
6. bekkur	Engum tíma	15.4%	57.1%
	1/2-1 klst	23.1%	14.3%
	2-3 klst	46.2%	28.6%
	Meira en 4 klst	15.4%	0.0%

		Strákur	Stelpa
7. bekkur	Engum tíma	5.9%	60.0%
	1/2-1 klst	29.4%	20.0%
	2-3 klst	35.3%	20.0%
	Meira en 4 klst	29.4%	0.0%

Á netinu (Facebook, Snapchat, Instagram o.sfrv.)

		Strákur	Stelpa
5. bekkur	Engum tíma	66.7%	81.8%
	1/2-1 klst	33.3%	9.1%
	2-3 klst	0.0%	9.1%
	Meira en 4 klst	0.0%	0.0%

		Strákur	Stelpa
6. bekkur	Engum tíma	50.0%	0.0%
	1/2-1 klst	25.0%	87.5%
	2-3 klst	25.0%	12.5%
	Meira en 4 klst	0.0%	0.0%

		Strákur	Stelpa
7. bekkur	Engum tíma	23.5%	13.3%
	1/2-1 klst	58.8%	33.3%
	2-3 klst	11.8%	40.0%
	Meira en 4 klst	5.9%	13.3%

Hve oft hefur þú notað raf-sígarettur um ævina?

Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2019

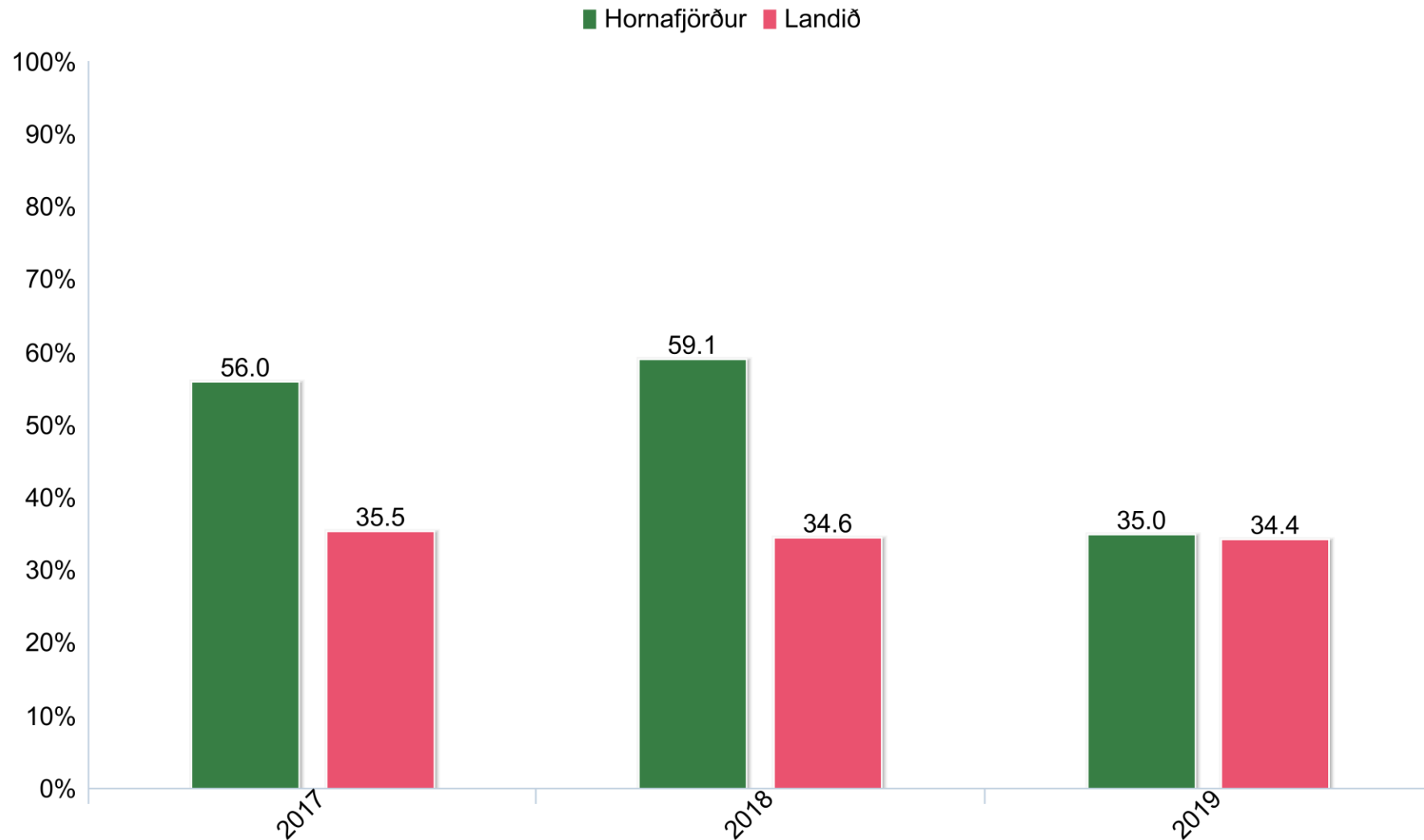
	Hornafjörður			Landið		
	10.bekkur	9.bekkur	8.bekkur	10.bekkur	9.bekkur	8.bekkur
Aldrei	57.9%	33.3%	90.5%	61.3%	71.3%	81.5%
1x-5x	36.8%	16.7%	9.5%	15.1%	14.1%	10.9%
6x-19x	5.3%	16.7%	0.0%	5.7%	5.1%	3.1%
20x eða oftar	0.0%	33.3%	0.0%	17.8%	9.5%	4.5%

Hve oft notar þú raf-sígarettur á dag?

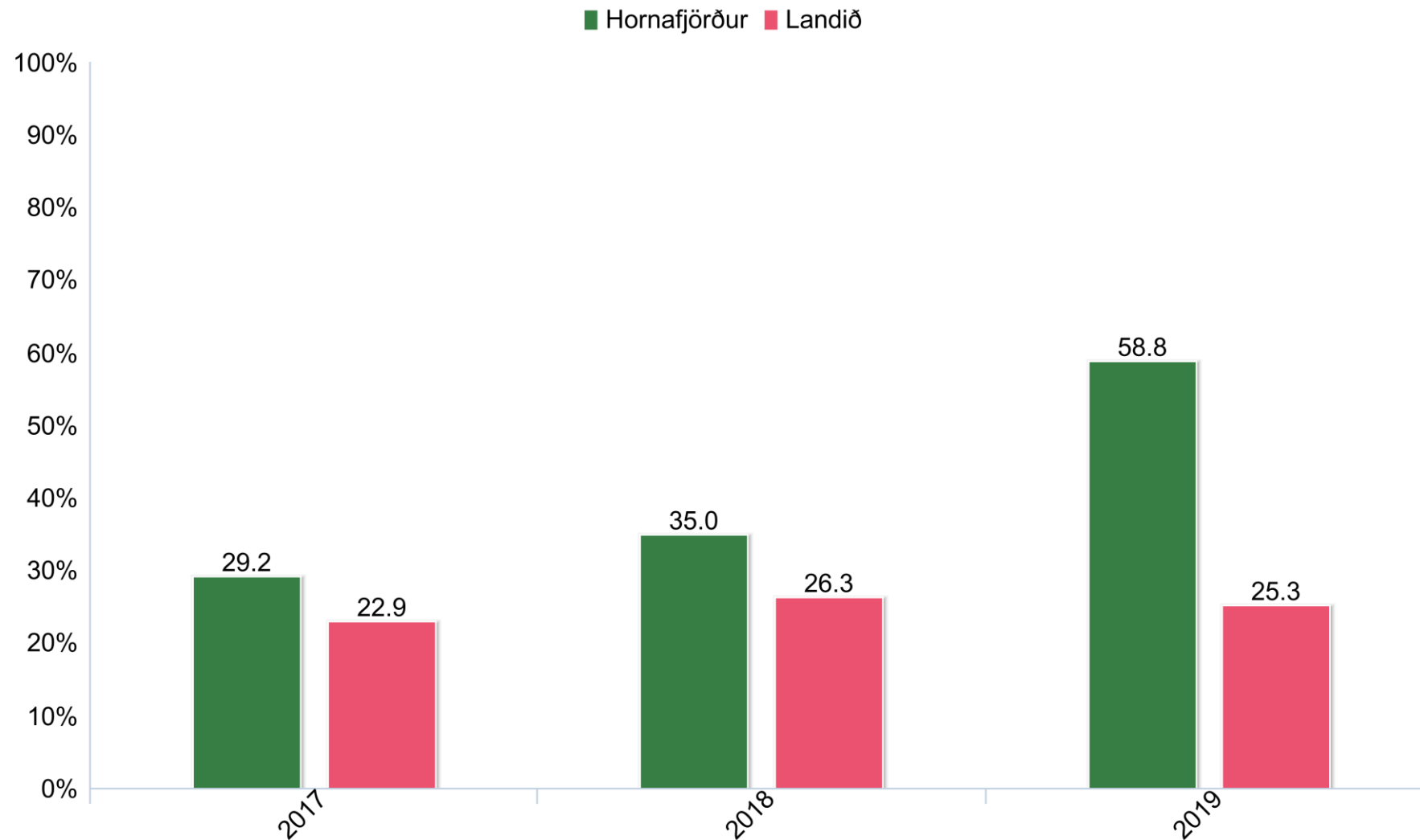
Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2019

	Hornafjörður			Landið		
	10.bekkur	9.bekkur	8.bekkur	10.bekkur	9.bekkur	8.bekkur
Aldrei	100.0%	50.0%	100.0%	82.3%	87.9%	93.6%
Sjaldnar en einu sinni á dag	0.0%	16.7%	0.0%	9.0%	6.8%	4.0%
1-10 sinnum á dag	0.0%	11.1%	0.0%	3.0%	2.1%	1.2%
11 sinnum eða oftar á dag	0.0%	22.2%	0.0%	5.8%	3.2%	1.2%

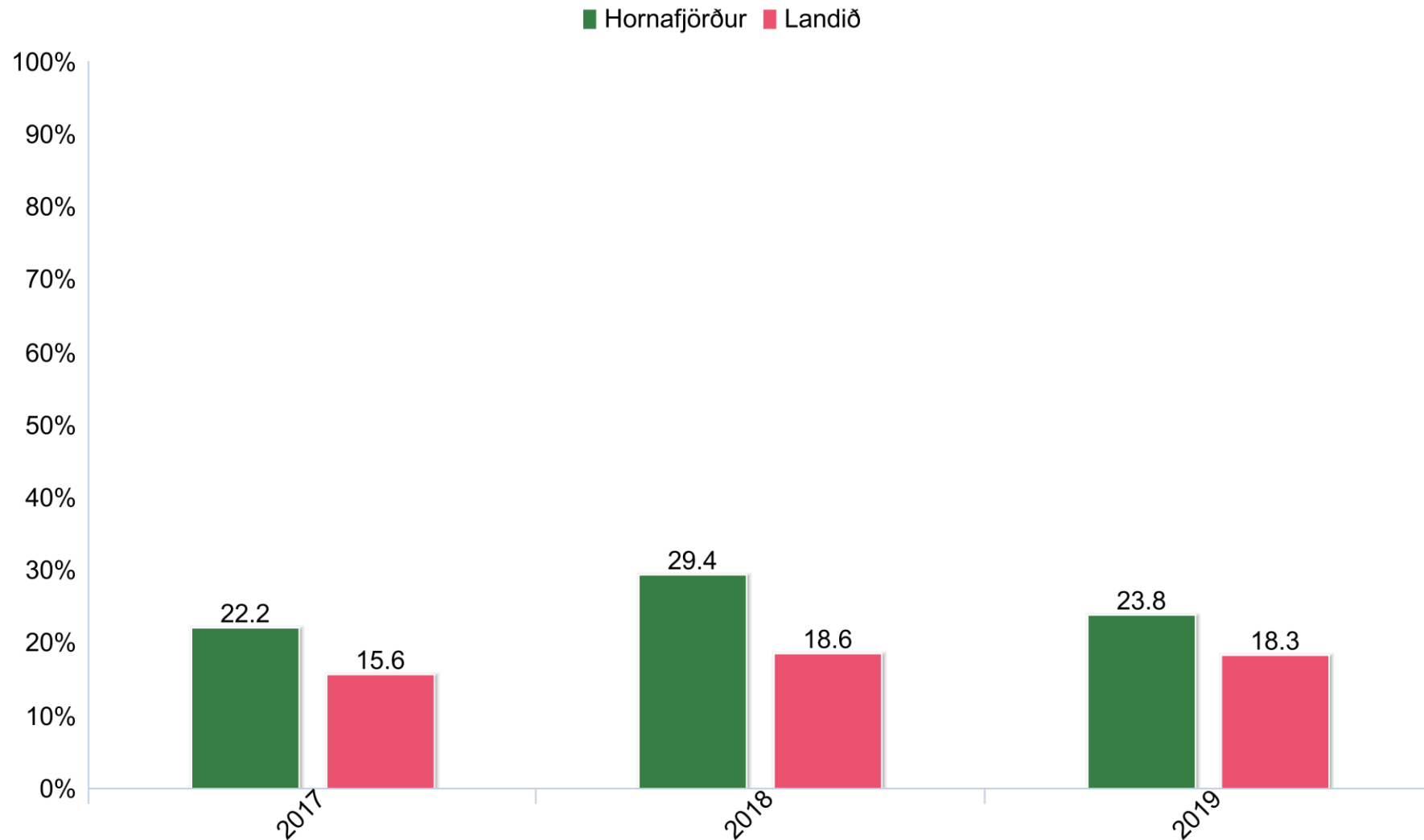
Hlutfall nemenda í 10. bekk sem hafa einhvern tíma um ævina drukkið áfengi, árin 2017, 2018 og 2019

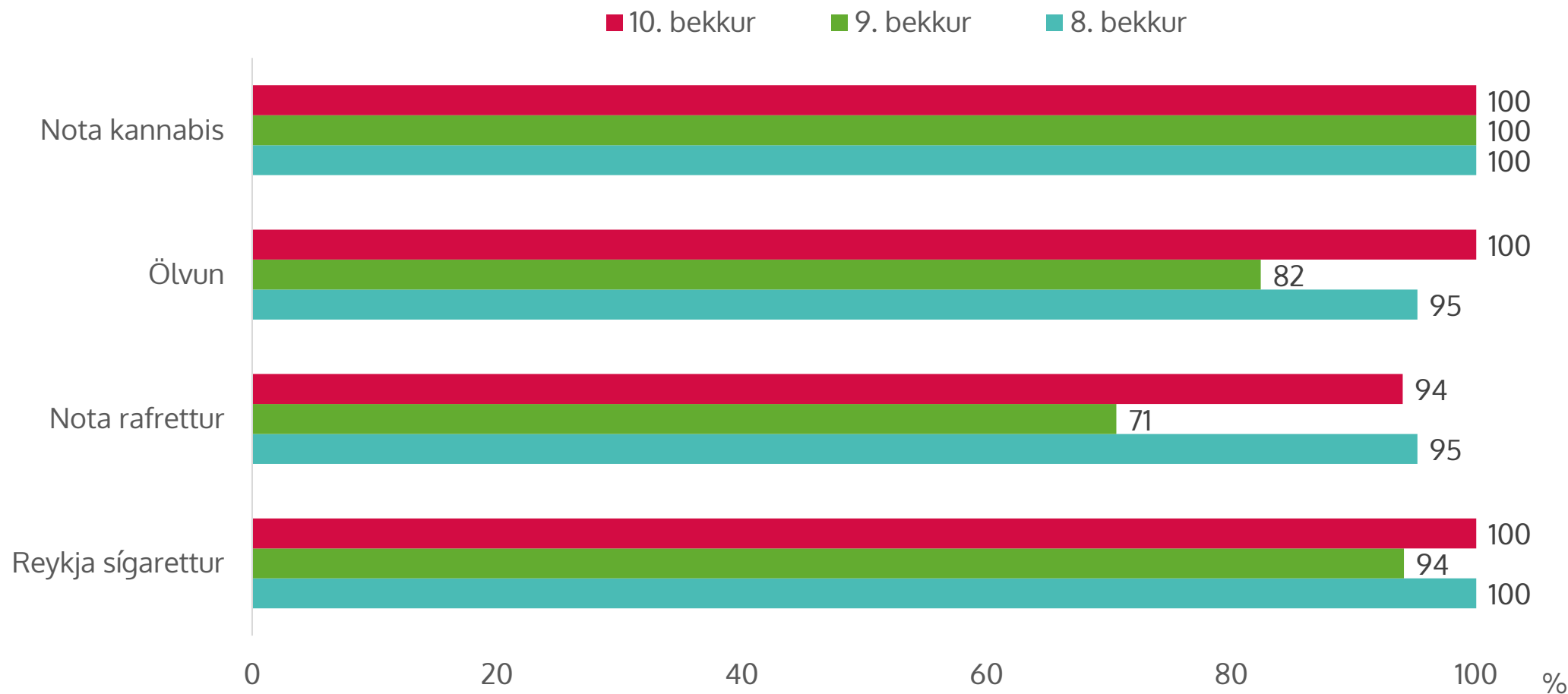
Hlutfall nemenda í 9. bekk sem hafa einhvern tíma um ævina drukkið áfengi, árin 2017, 2018 og 2019

Hlutfall nemenda í 8. bekk sem hafa einhvern tíma um ævina drukkið áfengi, árin 2017, 2018 og 2019

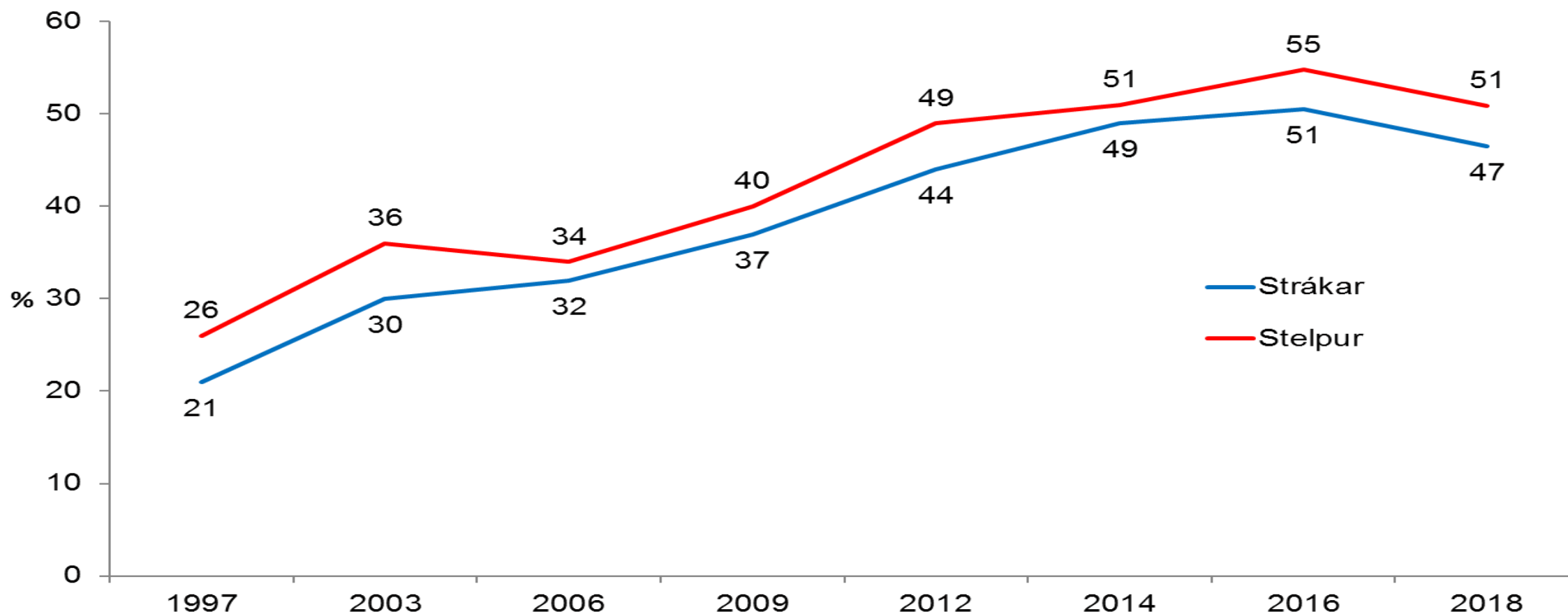
Upplifun nemenda í 8., 9. og 10. bekk á viðbrögðum foreldra við vímuefnaneyslu. Hlutfall sem segir þau algerlega eða mjög mótfallin árið 2019

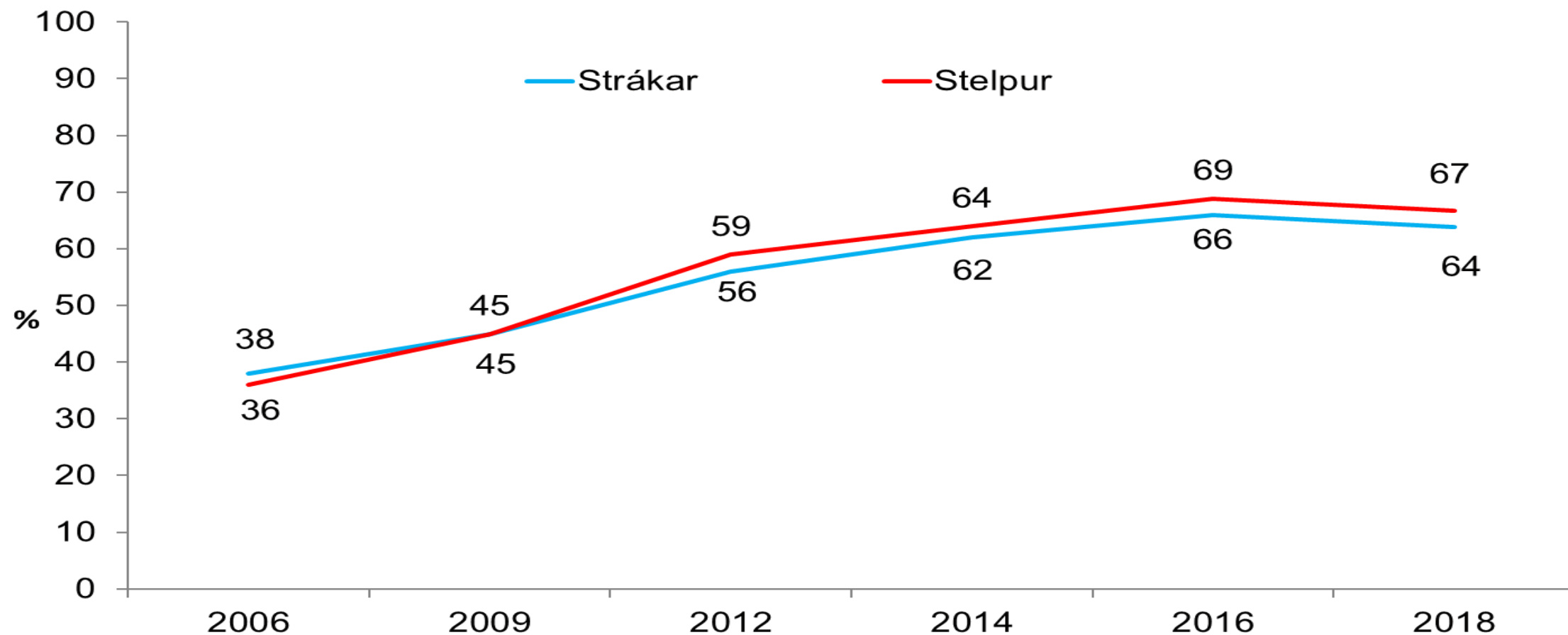
Við vitum hvað þarf til

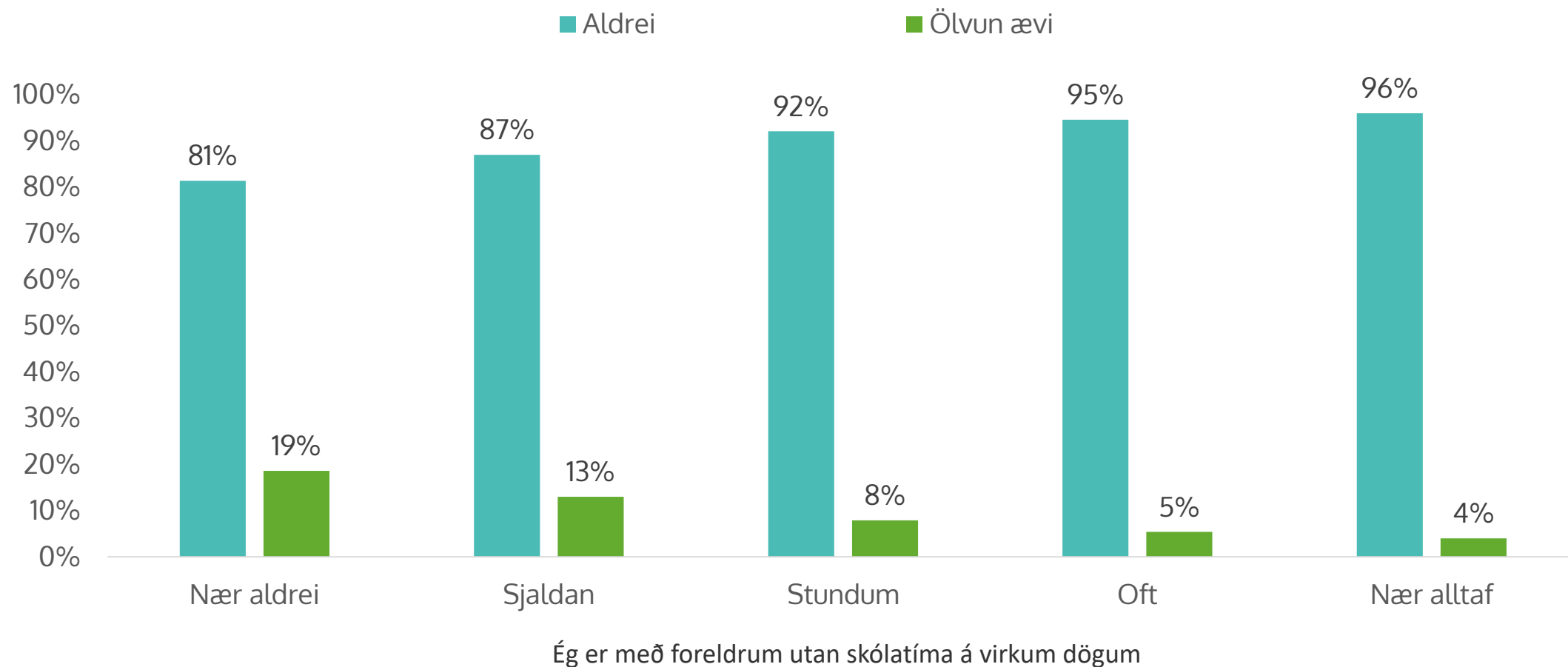
Oft eða nær alltaf með foreldrum sínum utan skólatíma á virkum dögum (hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk)

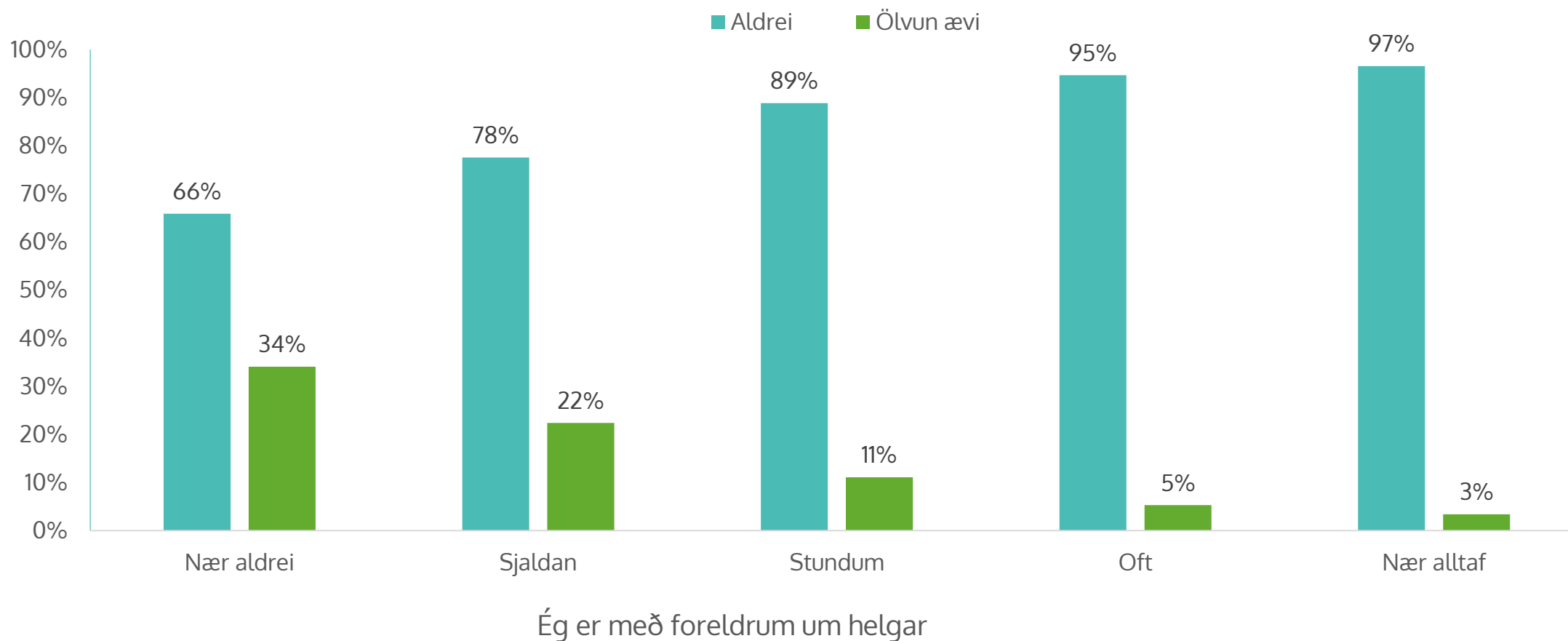
Oft eða nær alltaf með foreldrum sínum um helgar (hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk)

Ölvun einu sinni eða oftár um ævina, greint eftir spurningunni
„Ég er með foreldrum utan skólatíma á virkum dögum“ (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk
árið 2018)

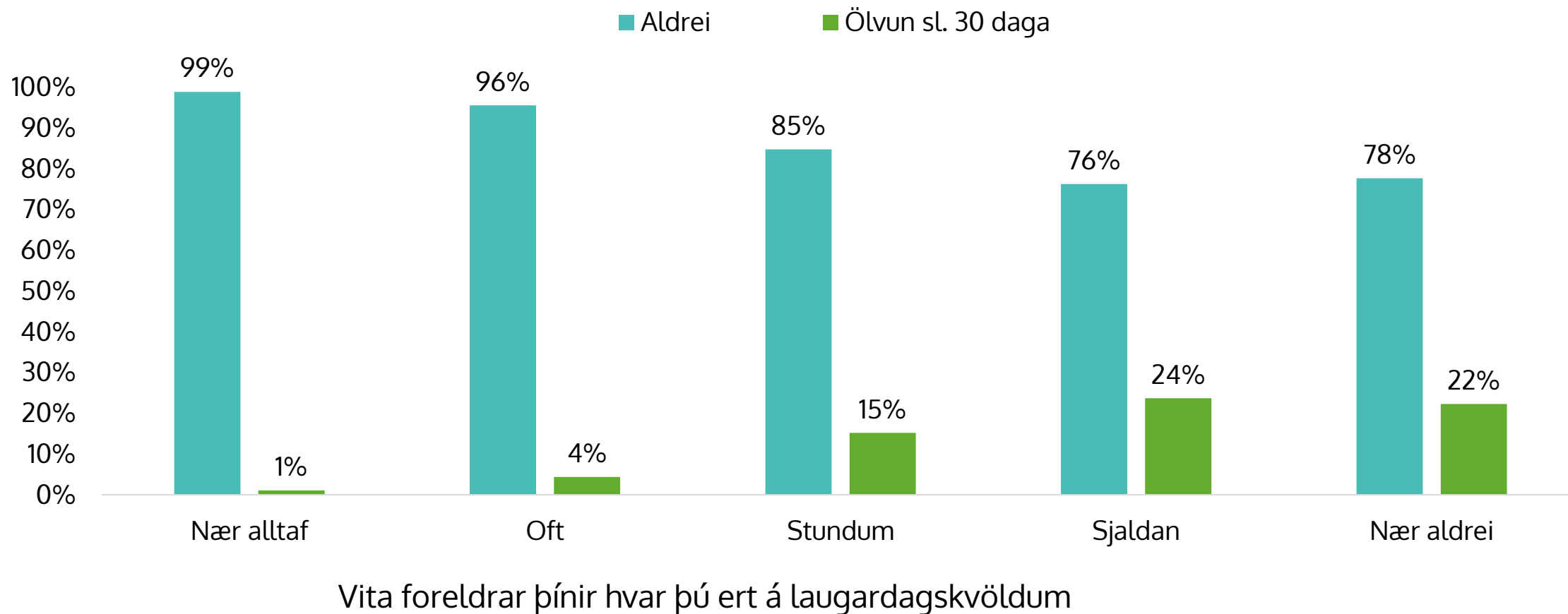

Ölvun einu sinni eða oftár um ævina, greint eftir spurningunni
„Ég er með foreldrum um helgar“ (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2018)

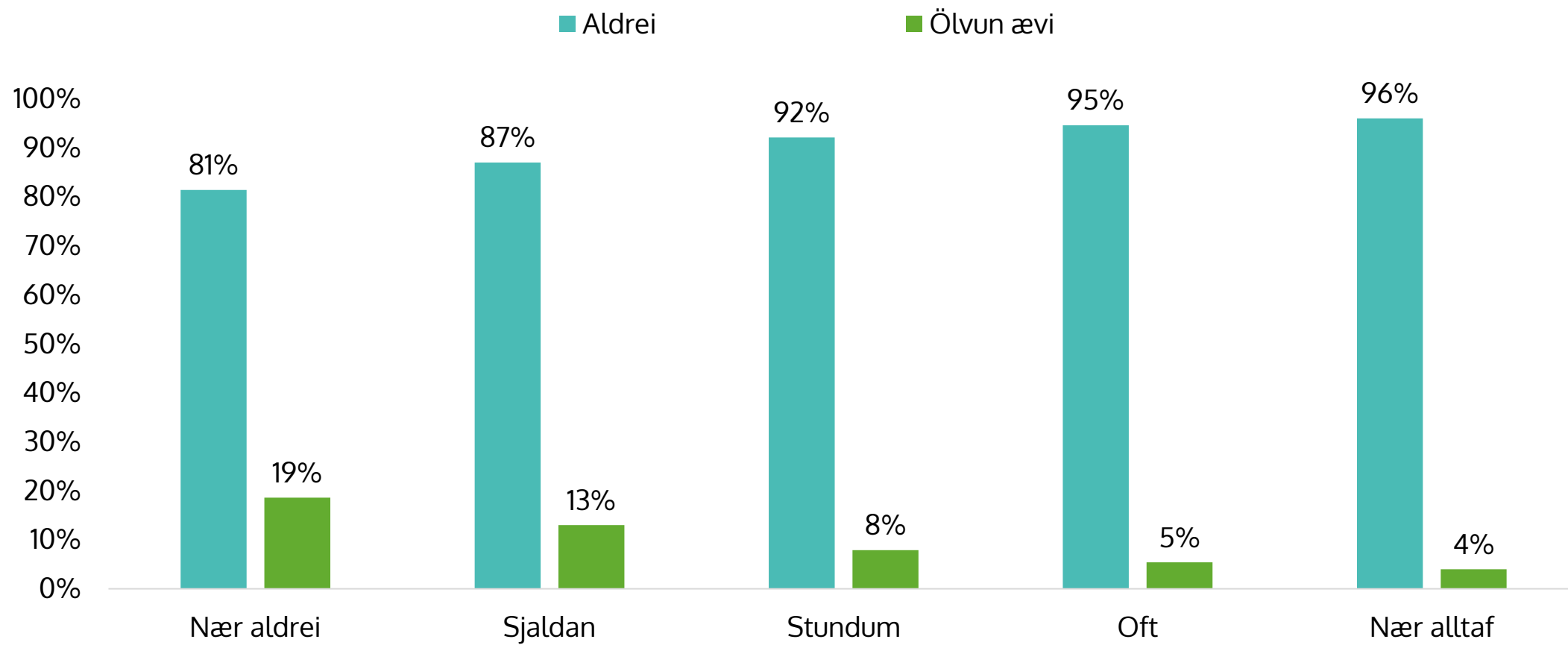

Ölvun sl. 30 daga, greint eftir spurningunni

„Vita foreldrar þínir hvar þú ert á laugardagskvöldum“ (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2018)

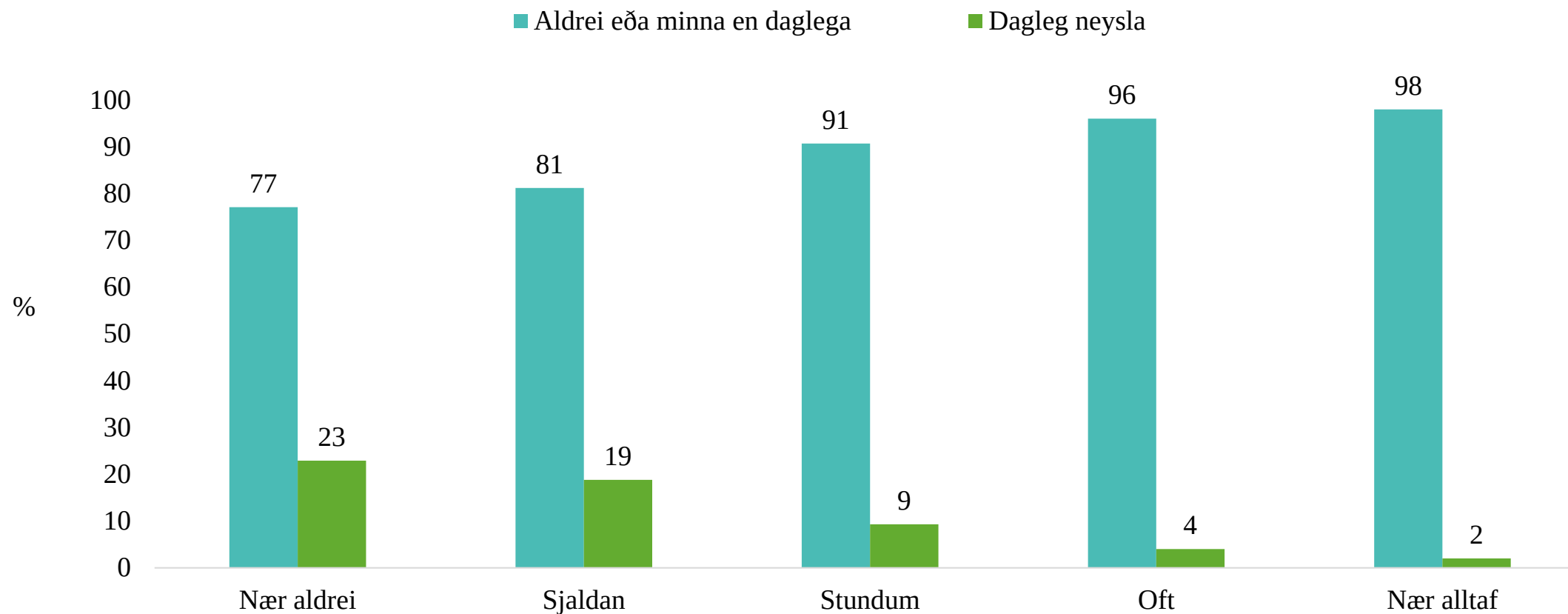

Daglega notkun rafrettna, greint eftir spurningunni „Ég er með foreldrum utan skólatíma á virkum dögum“ (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2018)

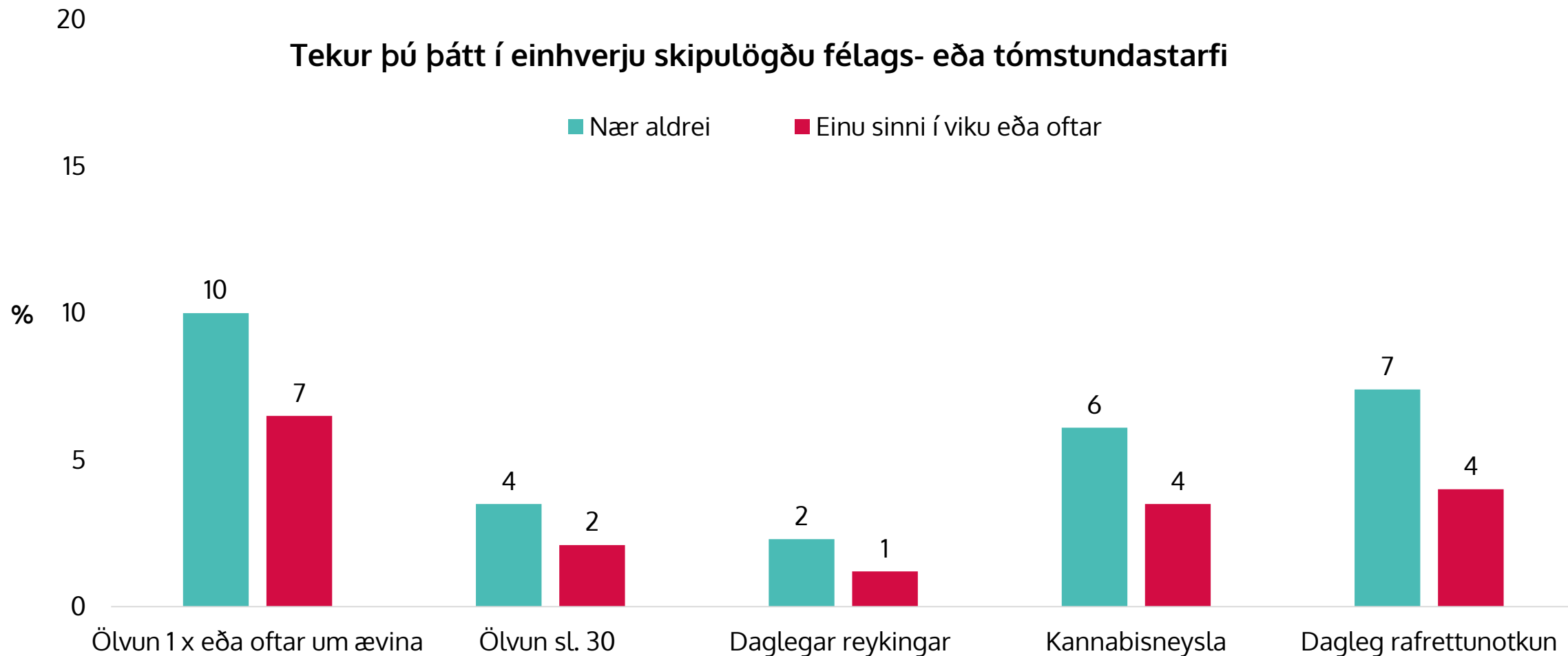

Ég er með foreldrum utan skólatíma á virkum dögum

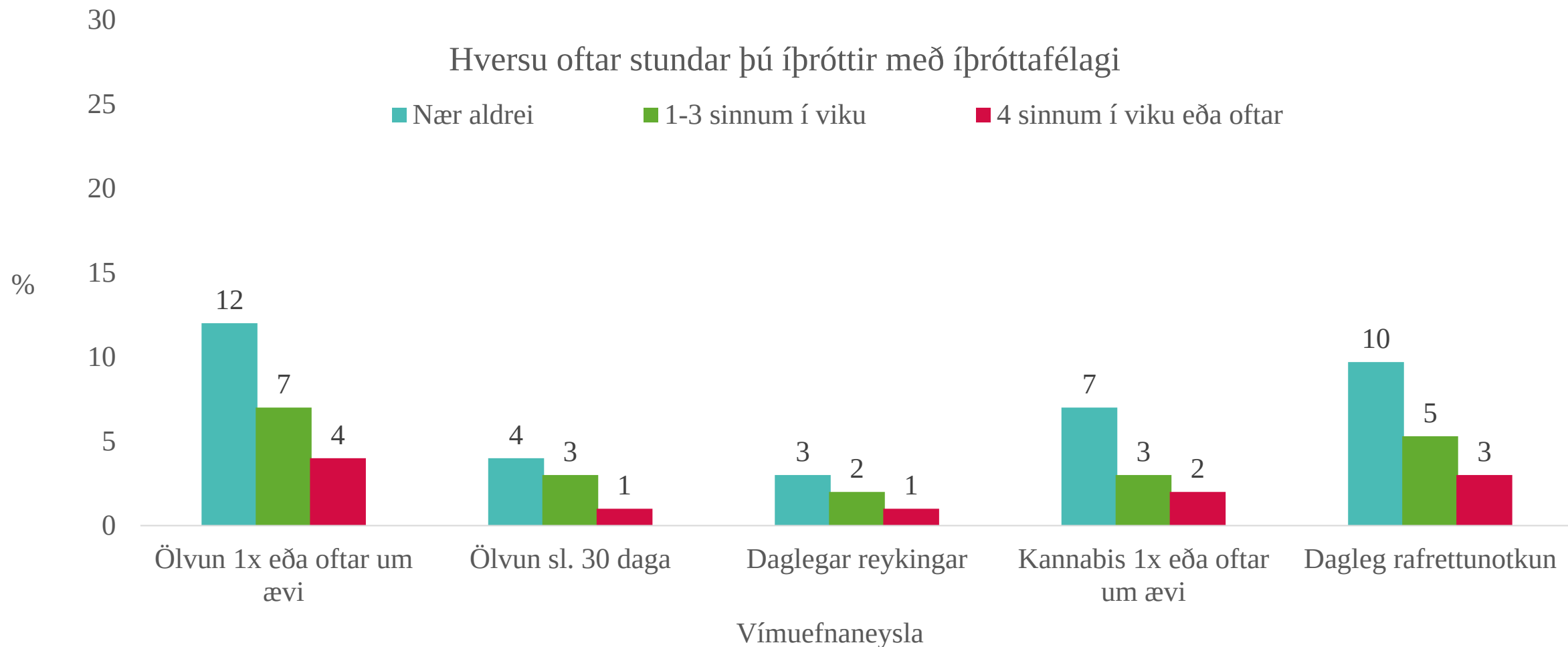
Daglega notkun rafrettna, greint eftir spurningunni „Ég er með foreldrum um helgar“ (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2018)

Vímuefnaneysla, greind eftir því hvort nemandi tekur þátt í skipulögðu félags- og tómstundastarfi (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2018)

Vímuefnaneysla, greind eftir því hvort nemandi tekur þátt í skipulögðu íþróttastarfi með íþróttafélagi (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2018)

- Hvað finnst ykkur um niðurstöðurnar?
- Er eitthvað sem þið viljið breyta?
- Hvernig viljið þið gera það?

Það eru engir töfrar...

Við einfaldlega gerum það sem við vitum að virkar og þurfum að halda því áfram

Takk fyrir
